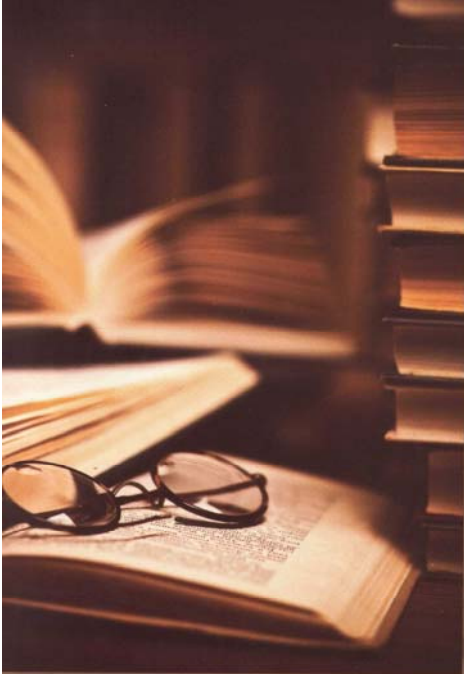

Iwona
Węgrzyn

W świecie powieści Henryka Rzewuskiego

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Henryk Rzewuski (1791–1866), pisarz, publicysta, filozof i moralista, jest powszechnie uznawany za jedną z najbardziej kontrowersyjnych postaci literatury polskiej XIX wieku. Jego pisarską ścieżkę znaczą skrajne emocje, jakie wzbudzał wśród swych współczesnych. Entuzjastycznie witany w 1839 roku jako autor *Pamiętek Soplicy*, z literackiej sceny schodził przeklinany za zdradę narodową i utwory, w których nie wahał się głośno mówić, że Polska już umarła.

Henryk Rzewuski jest postacią „niewygodną” – nie pasował do swej współczesności, ale też nie mieści się w naszych wyobrażeniach o patriotyzmie dziewiętnastowiecznej szlachty polskiej ani w naszej wizji literatury polskiej okresu zaborów. Czy niemożność zaakceptowania poglądów Rzewuskiego oznacza jednak, że mamy udawać, że kogoś takiego nie było w naszej historii? Zapomnieć o pisarzu i jego niezwykle poczytnych w swoim czasie dziełach, uznać za niebyłe dyskusje, które rozpałał prowokacyjnymi sądami? Takie postępowanie byłoby nieuczciwe i nierozsądne. Nieuczciwe, ponieważ świadomie poddawałoby redukcji bogaty, pełen sprzeczności świat idei i wartości dziewiętnastowiecznej kultury polskiej, nierozsądne zaś, bo pozbawiałoby nas interesujących lektur. Obok Rzewuskiego i jego dzieł nie sposób przejść obojętnie. Wcale nie trzeba się z nim zgadzać – wartością samą w sobie okazuje się dyskusja, możliwość rozmowy na najważniejsze i wciąż aktualne tematy, takie jak narodowa tożsamość, tradycja i miejsce człowieka w historii. Czy fakt, że po wielu latach pisarz ten wciąż budzi skrajne emocje, nie jest najlepszą zachętą, by sięgnąć do jego spuścizny?

Ze Wstępu

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
JAGIELLOŃSKIEGO

www.wuj.pl

